

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

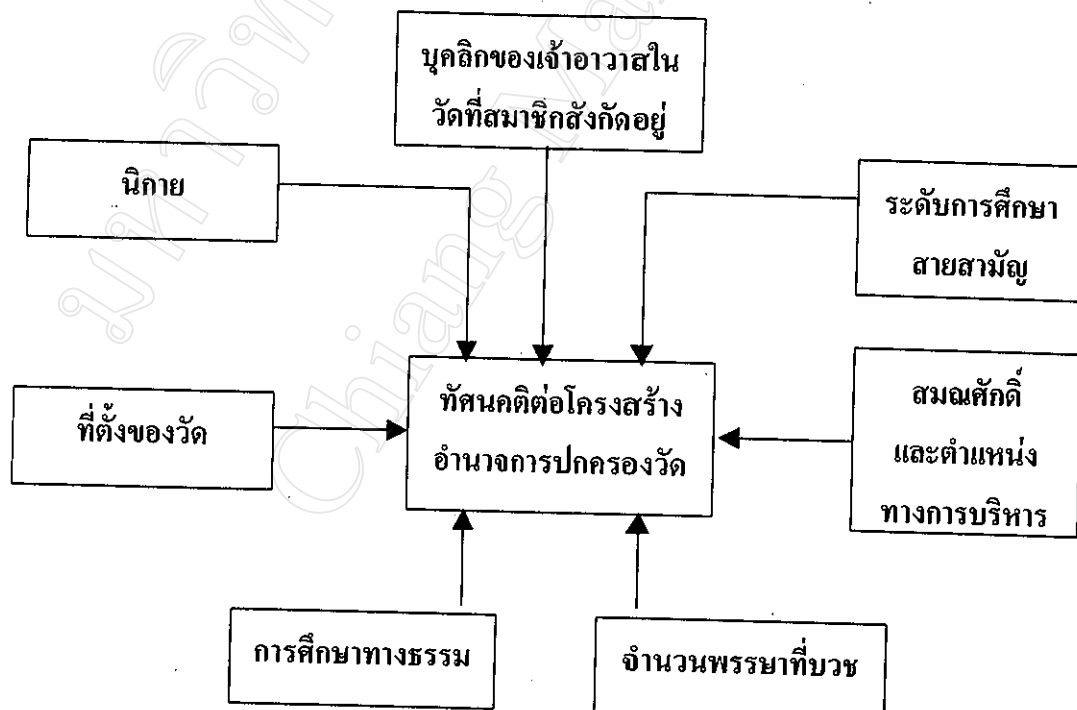
3.1 สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า “พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกันจะมีทัศนคติต่อโครงสร้างอำนาจการบริหารวัดแตกต่างกัน”

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถแยกประเภทของตัวแปรได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพที่แตกต่างกันของพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น นิกายที่ตั้งของวัด การศึกษา อายุพรรษา ตำแหน่งสมณศักดิ์ตลอดจนตำแหน่งทางการบริหาร และบุคลิกของเจ้าอาวาส
2. ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติที่มีต่อโครงสร้างอำนาจการบริหารวัด

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถนำไปเป็นกรอบความคิดในการศึกษาได้ดังนี้

3.2 แผนการดำเนินการวิจัย

ก. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร

การศึกษาวิจัยเชิงเอกสารเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเอกสารของไทยและต่างประเทศ โดยสามารถแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. หนังสือ บทความ รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ และผลงานทางวิชาการอื่น ๆ
2. ข้อมูลเชิงสถิติ เช่น สถิติพระสงฆ์ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น
3. กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมเอกสารเหล่านี้ ได้มาจากทั้งมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (วิทยาเขตเชียงใหม่) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งได้มาจากสำนักงานเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ของสงฆ์ ทั้งฝ่ายธรรมยุต คือ ที่วัดโรงธรรมสามัคคี อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่ และฝ่ายมหานิกาย ที่วัดพระสิงห์ อ. เมือง จังหวัดเชียงใหม่ เอกสารเหล่านี้ล้วนได้นำมาใช้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในเนื้อหาสาระแห่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข. การวิจัยภาคสนาม

การศึกษาวิจัยภาคสนามเป็นการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มประชากรในการวิจัย
กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ พระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

ค. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อบ่งบอกถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และทัศนคติต่อโครงการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 โดยใช้ Likert Method ในการแปรผลทางสถิติ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ จำนวนพรรษาที่บวช นิกาย ระดับการศึกษาสามัญ สมณศักดิ์ ตำแหน่งทางการบริหารวัด เขตที่ตั้งวัด วุฒิการศึกษาทางธรรม

ส่วนที่ 2 การสำรวจระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการปกครองวัดตาม พระราชบัญญัติคณะสงฆ์พ.ศ. 2505 โดยใช้คำถาม 20 ข้อเพื่อ

1. วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการปกครองของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ โดยรวม (ข้อ 1-6)
2. วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการปกครองระดับวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เช่น เรื่อง บทบาทอำนาจเจ้าอาวาส ศาสนสมบัติ เป็นต้น (ข้อ 7-20)

วิธีการให้คะแนน ก็คือ หากตอบถูกได้ 3 คะแนน ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน และหากตอบไม่แน่ใจก็จะได้ 0 คะแนนเช่นกันซึ่งแสดงว่าผู้ตอบไม่รู้คำตอบ

ส่วนที่ 3 การสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อโครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตาม พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 โดยใช้คำถาม 16 ข้อเพื่อวัดทัศนคติเกี่ยวกับ

1. ความเหมาะสมกับบริบทสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองปัจจุบัน (ข้อ 1)
2. หลักการดีความ (ข้อ 2)
3. อำนาจและการแต่งตั้งถอดถอนสมณศักดิ์ (ข้อ 3-7)
4. อำนาจและบทบาทของเจ้าอาวาส (ข้อ 8-10)
5. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (ข้อ 11-16)

และได้นำวิธีการประเมินค่าโดยวิธี Likert Method ดังนี้

ทัศนคติ	ค่าประโยคเชิงบวก	ค่าประโยคเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ส่วนที่ 4 การสำรวจทัศนคติอื่น ๆ นอกเหนือจากในแบบคำถามที่ให้ โดยเว้นว่างให้กรอกความเห็นอื่น ๆ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS for Windows ในการประมวลผล โดยมีลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.3.1 ตัวแปรเดี่ยว หมายถึง การวิเคราะห์และอธิบายตัวแปรเดี่ยว ได้แก่

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ จำนวนพรรษาที่บวช นิกาย ระดับการศึกษา สามัญ สมณศักดิ์ ตำแหน่งทางการบริหารวัด เขตที่ตั้งวัด วุฒิการศึกษาทางธรรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- ทัศนคติของพระสงฆ์ต่อ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

สถิติที่ใช้ในการพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3.2 การวิเคราะห์ตัวแปรคู่ หมายถึง การวิเคราะห์และอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ จำนวนพรรษาที่บวช นิกาย ระดับการศึกษา สามัญ สมณศักดิ์ ตำแหน่งทางการบริหารวัด เขตที่ตั้งวัด วุฒิการศึกษาทางธรรม ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของพระสงฆ์ต่อ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรคู่ ได้แก่ Anova, Chi-square

3.3.3 การวิเคราะห์ตัวแปรหลายทาง หมายถึงการใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่าสองตัวขึ้นไป โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ จำนวนพรรษาที่บวช นิกาย ระดับการศึกษา สามัญ สมณศักดิ์ ตำแหน่งทางการบริหารวัด เขตที่ตั้งวัด วุฒิการศึกษาทางธรรม ตลอดจนความรู้ความเข้าใจของพระสงฆ์ต่อ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติของพระสงฆ์ต่อ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

3.4 นิยามศัพท์

โครงสร้างอำนาจการบริหารวัด คือ กลุ่ม หรือคณะบุคคลที่มีอำนาจในการบริหาร ควบคุมดูแล สมบัติของวัด ตลอดจนควบคุมสงฆ์ภายในวัด โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ในวัด

ทัศนคติ คือ ผลรวมเกี่ยวกับความรู้สึกทั้งหมดของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็น ความคิดเห็น อคติ และความกลัวบางสิ่งบางอย่าง เป็นสิ่งที่คนเราได้มาโดยผ่านการอบรมกล่อมเกลา (Socialization) เรียนรู้จากสังคม และสภาพแวดล้อม แล้วรับเอาเหตุผลจากการเรียนรู้ดังกล่าวมาเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ

พระสงฆ์ หมายถึง พระภิกษุและสามเณร ในพระพุทธศาสนา นิกายเถรวาทในประเทศไทย

อำนาจนอกระบบ หมายถึง นอกเหนือจากพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ภายในวัดและไม่ได้รับรองจากกฎหมายสงฆ์ อาจเป็นชาวบ้าน เจ้าของผู้สร้างวัด ข้าราชการ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น